

WEERGLAS

op de groote verschuivingen in den tijd en in de innerlijke levenswaarden. Verhouding en waardeering van de oude tegenstelling, verstand en gevoel, zijn verschoven; in velen verdween oude cultuur, werd aan perspectief verloren en overspoelde de emotie van het oogenblik het oude land. In anderen heerscht de koel berekenende intelligentie, gevangen binnen de dogma's van de verstandszekerheid. Het menschentype verandert, het kunstenaarstype der vorige generaties verschilt aanmerkelijk van het tegenwoordige.

Dat het onmogelijk is gebleken uit de huidige generaties een kunstenaar te kiezen, die de qualiteiten in zich vereenigde waar de oogst der jaren van een Berlage, Diepenbrock, Royaards, Mendes da Costa, Jan Veth, Jolles, Pit, Toorop, Thorn Prikker rijk aan was, behoeft ons echter nog niet moedeloos te maken, noch ons een minderwaardigheidscomplex te bezorgen. Wel versterkt deze bezinning den eerbied voor de hoedanigheid en waarde der vorige generaties. Een erkenning die niet overbodig is in een tijd, waarin die erkenningen vaak moedwillig worden onderdrukt en de eerbied verdacht en bezwaarlijk wordt geacht, terwille van de zelfverheffing. Zij die de ruïnes noodig hebben om uit te komen tegen den horizont zijn in wezen minder dan degenen die het grondwerk verrichten voor den bouw. Wij zien de bouwers nog niet. Wij zoeken verder. Maar de onsterfelijke hoop blijft levend in het hart, al is veel duister en beslagen. In de diepten van het werk, dat ook ons werk, het werk dezer tijden is, schuilen de krachten, die eens de bevroren wereld weer zingend, vloeiend en bloeiend kunnen maken.

A. M. Hammacher